

Metodické poznámky

Pokud není uveden zdroj, jsou v publikaci uveřejněna data, pocházející ze statistických šetření ČSÚ. Většina dat je vztažena k roku 2013. Údaje vycházejí z územní struktury daného roku šetření vyjma údajů o nezaměstnanosti za okresy za rok 2005 a 2006, které jsou přepočítány na územní strukturu okresů roku 2007.

Od 1. 1. 2000 platí správní rozdělení České republiky na 14 vyšších územně samosprávných celků (ústavní zákon č. 347/1997 Sb.), (I. fáze reformy územní veřejné správy). V roce 2002 proběhla II. fáze této reformy, jejímž cílem bylo ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002. Významná část jejich kompetencí byla přenesena na 205 obcí s rozšířenou působností, které zahájily svou činnost od 1. 1. 2003. Tyto obce definuje zákon č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Správní obvody obcí s rozšířenou působností (**ORP**) stanovilo Ministerstvo vnitra ČR vyhláškou č. 388/2002 Sb..

K 1. 1. 2005 došlo k územní změně, vyplývající ze zákona č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů. Jedná se o přesun 28 obcí mezi kraji a okresy. Obec Senorady z okresu Třebíč do okresu Brno-venkov. Obce Borač, Borovník, Černvír, Dolní Loučky, Doubravník, Drahonín, Horní Loučky, Kaly, Katov, Křižínkov, Kuřimská Nová Ves, Kuřimské Jestřabí, Lubné, Nedvědice, Níhov, Olší, Pernštejnské Jestřabí, Rojetín, Říkonín, Skryje, Tišnovská Nová Ves, Újezd u Tišnova, Vratislávka a Žďárec z okresu Žďár nad Sázavou do okresu Brno-venkov, tzn. změna hranic krajů Jihomoravského a Vysočina. Obce Huzová, Moravský Beroun a Norberčany z okresu Bruntál do okresu Olomouc, tzn. změna hranic krajů Olomouckého a Moravskoslezského.

K 1. 1. 2007 došlo k územní změně hranic okresů (na základě vyhlášky č. 513 ze dne 3. listopadu 2006, kterou se mění vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů). Úpravou je realizována další etapa sjednocování hranic okresů a hranic ORP. Jedná se o přesun 119 obcí mezi okresy, hranice krajů touto úpravou pozměněny nebyly.

Zdroje dat:

- **rozloha a druhy pozemků** - Statistická ročenka půdního fondu ČR (ČÚZK)
- **zdravotnictví** - Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
- **školství** - Statistická ročenka školství (MŠMT)
- **zaměstnanost** - ČSÚ - výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)
- **nezaměstnanost** - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, VŠPS
- **důchodové zabezpečení** - Česká správa sociálního zabezpečení, dopočteno ČSÚ
- **zařízení sociálních služeb** - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
- **počty vozidel** - Centrální registr vozidel
- **délka silniční sítě** - Silniční databanka (ŘSD ČR)
- **kriminalita, dopravní nehody** - Policejní prezidium ČR
- **emise** - Český hydrometeorologický ústav
- **požáry** - GŘ Hasičského záchranného sboru ČR
- **stavebnictví** - Stavební práce podle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby - do roku 2009 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, od roku 2010 zjišťuje ČSÚ

Vysvětlivky k údajům v publikaci:

Obyvatelstvo – základní údaje o počtu a složení obyvatelstva jsou získávány ze sčítání lidí, domů a bytů (SLDB 2001 a 2011), na něž navazují každoroční statistické bilance dat o narozeních, sňatcích, rozvodech, úmrtích a stěhování. V roce 2011 jsou počty obyvatel navázány na předběžné výsledky SLDB 2011 (podle místa trvalého pobytu) - počty obyvatel jsou předběžné.

Emise - v průběhu roku 2006 byly dokončeny přepočty emisí z vytápění domácností pro údaje za období let 2000–2006. Úpravy metodiky se projeví celkovým poklesem potřeby tepla a tím i paliv a množstvím emisí o cca 15–20 %, u technických znečišťujících látek dokonce o cca 40 %.

Množství uvedených znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší je vykazováno v Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO), který je v závislosti na druhu zdrojů a jejich tepelných výkonech členěn na kategorie:

- **REZZO 1** – zahrnuje technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvláště závažných technologických procesů. Zařízení uvedené skupiny jsou označována jako „velké zdroje znečišťování“;
- **REZZO 2** – zahrnuje technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW, zařízení závažných technologických procesů, jakož i uhelné lomy a obdobné plochy s možností hoření, zapaření nebo úletu znečišťujících látek. Uvedená skupina je označována jako „střední zdroje znečišťování“;
- **REZZO 3** – zahrnuje technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu nižším než 0,2 MW, zařízení technologických procesů nespádajících do kategorie velkých a středních zdrojů znečišťování, plochy, na kterých jsou prováděny práce, které mohou způsobovat znečišťování ovzduší, skládky paliv, surovin, produktů a odpadů a zachycených exhalátů a jiné stavby, zařízení a činnosti výrazně znečišťující ovzduší. Uvedená skupina je označována jako „malé zdroje znečišťování“. Používaná metodika pro výpočet emisí z vytápění domácností umožňuje odhad množství emisí až na jednotlivé obce, popř. městské části. Emise těkavých organických látek (VOC) z plošného použití rozpouštědel, emise NH₃ z nesledovaných chovů hospodářských zvířat a z nakládání s chlévskou mrvou, emise tuhých znečišťujících látek (TZL) z chovů hospodářských zvířat - zejména stájových, emise TZL ze stavebních činností a emise NH₃ z použití minerálních hnojiv jsou s využitím statistických údajů rozpočteny do úrovně krajů.

Emise VOC z použití organických rozpouštědel a nátěrových hmot a emise NH₃ z chovů hospodářských zvířat, neohlašované do REZZO 1 a 2, jsou dopočítávány jako součást REZZO 3 od roku 2000, emise TZL z chovů hospodářských zvířat od roku 2007, emise TZL ze stavebních činností a emise NH₃ z použití minerálních hnojiv od roku 2009. Při sestavování emisní bilance kategorie REZZO 3 za rok 2012 byla použita aktualizovaná metodika pro výpočet emisí z lokálního vytápění domácností, která obsahuje novou sadu emisních faktorů a zpřesnění odhadu spotřeby paliv. Tím došlo k nárůstu emisí převážně u CO.

– **REZZO 4** – zahrnuje pohyblivá zařízení se spalovacími nebo jinými motory, která znečišťují ovzduší, zejména silniční motorová vozidla, železniční kolejová vozidla, plavidla a letadla. Uvedená skupina je označována jako „mobilní zdroje znečišťování“. Od roku 1995 jsou do bilance zahrnuty emise tuhých látek a oxidu siřičitého z dopravy.

Kojenecká úmrtnost je počet dětí zemřelých do 1 roku na 1 000 živě narozených.

Novorozenecká úmrtnost je počet dětí zemřelých do 28 dnů na 1 000 živě narozených.

Úhrn těhotenství je součet počtu živě a mrtvě narozených dětí a potratů.

Invalidní důchod z důvodů dlouhodobě nepříznivého stavu - od roku 2010 je hodnocen do 1. - 3. stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce (invalidita 1. stupně - pokles o 35-49%, invalidita 2. stupně - pokles o 50-69%, invalidita 3. stupně - pokles nejméně o 70%).

Starobní důchod - od roku od roku 2011 se ke starobnímu důchodu počítá i důchod starobní poměrný.

Lékaři a střední zdravotnický personál - od roku 2007 jsou mezi lékaře a střední zdravotnický personál započtení i smluvní pracovníci. Dříve sledovaná kategorie Střední zdravotnický personál byla od roku 2004 nahrazena kategorií Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu.

Údaje o vzdělávání zahrnují všechny školy zařazené v rejstříku škol a školských zařízení bez ohledu na zřizovatele.

Vzdělávání ve středních školách - Od roku 2008/2009 jsou údaje za střední odborné školy, střední odborná učiliště a odborná učiliště sledovány pouze v rámci společné kategorie škol vyučujících obory odborného vzdělání SŠ.

Míra registrované nezaměstnanosti - používání ukazatele bylo rokem 2012 ukončeno.

Podíl nezaměstnaných osob - od 1. ledna 2013 nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti. Vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Srovnatelná časová řada je k dispozici od roku 2005.

Dosažitelní neumístění uchazeči o zaměstnání jsou evidovaní uchazeči (vč. občanů EU a EHP), kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa a nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, na základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, uchazeči, kteří jsou zařazení na rekvalifikační kurzy, uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství a uchazeči v pracovní neschopnosti.

Výběrové šetření pracovních sil - v roce 2010 došlo ve statistice struktury zaměstnanosti podle odvětví k přechodu od klasifikace OKEČ ke klasifikaci CZ-NACE; na tuto klasifikaci byly zpětně přepočteny i údaje z předcházejících let.

Regionální účty vycházejí z ročních národních účtů sestavených pro Českou republiku, metodicky odpovídají Evropskému systému účtů (**ESA 2010**) a důsledně dodržují pravidla a doporučení platná pro členskou země Evropské unie, tzn., že jsou s nimi srovnatelné - harmonizované.

V souladu s metodikou ESA 2010 jsou ukazatele zjišťovány **pracovištní metodou**, to znamená, že ukazatele za podniky jsou alokovány do regionů podle skutečného místa působení jednotky. Hrubá přidaná hodnota za multi-regionální organizace je alokována na základě mezd vyplácených v jednotlivých krajích. Ukazatele účtů domácností se vztahují k místu **bydliště domácností**.

Regionální makroekonomické ukazatele jsou revidovány v souladu s revizemi ročních národních účtů. Aktuální údaje zahrnují výsledky mimořádné revize ročních národních účtů v roce 2014 související s přechodem na nový evropský účetní standard ESA 2010. Údaje za rok 2013 vycházejí zatím z předběžné verze ročních národních účtů.

Hrubá přidaná hodnota - HPH představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých odvětví (tj. HDP bez čistých daní na produkty, jež nelze rozdělit mezi jednotlivá odvětví). Odvětvová struktura je uspořádána podle Klasifikace CZ-NACE, která je obsahově shodná s evropskou Klasifikací NACE Rev. 2.

Hrubý domácí produkt - HDP je klíčovým ukazatelem vývoje ekonomiky. Představuje souhrn přidaných hodnot jednotlivých institucionálních sektorů nebo jednotlivých odvětví v činnostech považovaných dle ESA za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy) a čistých daní na produkty (je tedy vyjádřen v kupních cenách). Z hlediska užití je HDP roven souhrnu konečné spotřeby (domácností, vlády a neziskových organizací sloužících domácnostem), tvorby hrubého kapitálu (fixního kapitálu a salda zásob a čistého pořízení cenností) a salda zahraničního obchodu.

Tvorba hrubého fixního kapitálu - THFK obsahuje hodnotu pořízení hmotného i nehmotného investičního majetku koupeného, bezúplatně převzatého nebo vyrobeného ve vlastní režii, sníženou o hodnotu jeho prodeje a hodnotu majetku předaného bezúplatně. Patří sem i pořízení formou finančního leasingu. Cílem pořízení je vždy využívat tento investiční majetek při produktivní činnosti, včetně bydlení v obydlí jeho vlastníka. Fixním kapitálem jsou pouze aktiva používaná ve výrobě po

dobu delší než jeden rok. Patří sem rovněž např. předměty pro vojenské účely a výdaje na výzkum a vývoj.

Čistý disponibilní důchod domácností - ČDDD představuje částku, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory ve formě finančních aktiv a na akumulaci hmotných a nehmotných aktiv. Disponibilní důchod je výsledkem tvorby a rozdělení důchodů a je bilanční položkou účtu druhotného rozdělení důchodů.

Pro potřeby mezinárodního srovnání jsou vybrané ukazatele přepočteny do **měnové jednotky Euro a standardu kupní síly PPS** dle koeficientů vydávaných Evropským statistickým úřadem. Za období 1995-2010 nejsou metodicky odpovídající koeficienty PPS pro přepočet dostupné.

Stavební podniky – od roku 2009 jsou statisticky sledovány pouze podniky s 50 a více zaměstnanci (průměrný počet podniků, průměrný evidenční počet zaměstnanců, průměrná hrubá měsíční mzda)

Stavební práce „S“ (podle dodavatelských smluv) vyjadřují celkovou hodnotu vlastních výkonů ze stavební činnosti vykazující jednotky (včetně zabudovaných materiálů) provedenou na základě smlouvy o dodávce pro konečného uživatele (stavebníka) včetně hodnoty eventuálních poddodávek stavebních prací přijatých od jiných dodavatelských organizací pro splnění dané smlouvy o dodávce pro konečného uživatele. (Nepatří sem poddodávky stavebních prací vykazující jednotky pro jiné dodavatele ani dodávky stavebních prací realizované mezi závodovými jednotkami vykazující jednotky).

Orientační hodnota staveb zahrnuje celkové náklady včetně technologie (v běžných cenách) vynaložené na přípravu, realizaci a uvedení stavby do provozu.

Počet vydaných stavebních povolení - od roku 2007 se jedná o podaná stavební ohlášení a vydaná stavební povolení.

Dopravní nehody v silničním provozu jsou uvedeny všechny, které byly policii nahlášeny, přičemž od roku 2009 došlo ke změně pravidel pro hlášení nehod Policií ČR.

POUŽITÉ ZNAČKY V TABULKÁCH PUBLIKACE

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky